

РЕЦЕНЗИЯ

на представените трудове за участие в конкурс

за академична длъжност ДОЦЕНТ,

обявен от ЮЗУ „Неофит Рилски“ в ДВ, бр. 64 / 05.08.2014 г.

Рецензент: проф.д.п.н. Байко Петков Байков

Кандидат: гл.ас.д-р Вяра Василева Кюрова

1. Кратки биографични данни за кандидата

Единственият кандидат в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ Вяра Василева Кюрова е родена на 03.04.1972 г. Понастоящем заема академичната длъжност „главен асистент“ в ЮЗУ „Неофит Рилски“. Постъпва на работа във ВУЗ през м. януари 2005 г. През декември 2011 година ѝ е присъдена образователна научна степен „доктор“ по научната специалност „Икономика и управление“ (Диплом № 0024 / 20.12.2011 г.).

От надлежно приложените документи:

- Справка за осигурен минимум аудиторна заетост;
- Справка за преподавателска дейност;
- Решение на Факултетен съвет на Стопански съвет на ЮЗУ „Неофит Рилски“ (Протокол № 30 / 04.09.2014 г.);
- Обява в ДВ, бр. 64 / 05.08.2014 г.;
- Заповед на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“ проф. д.н. Иван Мирчев № 2235 / 15.09.2014 г. за определяне на състава на научното жури по обявения конкурс

има всички основания да се заключи, че процедурата по обявяването и провеждането на конкурса е осъществена в съответствие със Закона за развитието на академичния състав в Република България, разработения от МОМН Правилник за неговото приложение, както и Вътрешния правилник за реда и условията за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ЮЗУ.

II. Характеристика на научната и научно-приложната продукция на кандидата

В конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ гл. ас. д-р Вяра Василева Кюрова участва с 29 труда, от които 1 монография, 10 статии в българския научен печат и 4 в чужбина, 3 доклада в научни форуми в България и 3 в чужбина и 8 учебници и учебни помагала. В посочените публикации личното участие на Вяра Кюрова е в 10 самостоятелни публикации, в 5 тя е първи, в 12 е втори, а в останалите е трети и следващ автор (Вж. Представения Списък на научните трудове на гл. ас. д-р Вяра Кюрова за периода 2012-2014 г. във връзка с участие в конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ по научна специалност Маркетинг (Маркетинг в предприемаческата дейност), обявен от ЮЗУ „Неофит Рилски“). За изготвяне на рецензията подлежат на анализ всичките 29 публикации със самостоятелно участие или в съавторство. Авторът е предоставил изискуемите справки за 41 на брой цитирания в значими научни публикации в България и 7 в чужбина, както и разделителни протоколи при наличието на съавторство.

Вяра Кюрова е разработила учебни програми и води лекционни курсове в ЮЗУ по следните специалности: Маркетинг; Цени и ценова политика; Стокова пласментна политика; Международни стокови пазари; Банков маркетинг; Ценови стратегии. Води и семинарни занятия по Статистика. Разработените от нея учебни програми, курсове и учебно-методически

помагала се отличават с много добър научен стил, висок професионализъм и авторова ерудиция.

Съгласно приложеното удостоверение от ТРЗ на ЮЗУ за учебна заетост в периода 2008-2014 г. на Вяра Кюрова са възложени 1960 учебни часа аудиторна заетост. Преподавателската ѝ дейност се допълва и с научното ръководство на двама докторанта и 47 студента.

Има участие като член на научен екип в 4 университетски научно-изследователски проекта. Участник е и в 2 проекта, финансирани по линия на европейските програми, като в единия от тях е мениджър на екипа.

Извън преподавателската си дейност има ангажимент като отговорен редактор на списание „Предприемачество“ – научно издание на Стопанския факултет при ЮЗУ, рецензент към списание Journal of Management Studies, рецензент към списание Journal of China-USA Business Review и рецензент към списание Journal of Chinese Business Review.

Експертната ѝ дейност е свързана с работа по Ос 4 ЛИДЕР на ПРСР – България и като обучител по два проекта по Програма „Европейско териториално сътрудничество Гърция-България 2007-2013“.

През 2013 г. има реализирани две специализации в Business University of Virginia и Ludwig-Maximilians-Universität München.

Ползва се с уважението на своите студенти и колеги.

III. Основни приноси в научната, научно-приложната и преподавателска дейност на кандидата

Представените за рецензиране публикации на гл. ас. д-р Вяра Кюрова могат да бъдат класифицирани в 4 направления:

Направление „Маркетинг“: В това направление се използва основно инструментариума на маркетинг микса с основен акцент върху цените и ценовата политика. Към него принадлежат следните публикации с посочени номера от Списък на публикациите, предоставен от автора: **2.3.**, глави 2, 4, 5, 8 и теми 2, 3 от глава 9; **2.4.**, глава 2, параграфи 1, 2.1., 2.2. от глава 3, параграфи 1, 2 от глава 4, параграфи 3, 4 от глава 5, параграф 1 от глава 6, параграф 3, 4 от глава 7; **2.6.**, параграфи 1.2, 2.2, 3.1.2, 3.2.3, 4.2, 4.3, 5.1, 6.2, 7.1, 8.1, 8.3, 9.2, 9.3, 10.2, 11.2, 11.3; **2.5.**, глави 1, 2, тема 3 от глава 3, тема 1 от глава 5, глави 7, 8 и теми 4 и 5 от глава 11; **2.7.**, параграфи 1.3, 1.4, 2.4, 2.5, 2.6, 3.3, 2.4, 4.3, 4.4, 4.5, 5.3, 5.4, 6.4, 6.5, 6.6, 7.1, 7.2, 8.3, 9.3, 10.1, 10.2, 11.1, 12.2, 13.2, 13.4, 14.3, 15.2, 15.4, 16.2, 16.4, 17.2; **3.8.**; **3.10.**

Направление „Икономика на туризма“: Използва се основно инструментариума на Общата икономическа теория с приоритет на Микроикономиката и по-конкретно на Икономика на индивидуалното туристическо предприятие. Към него принадлежат публикациите: **2.8.**, раздели 5, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17; **3.5.**; **3.5.**; **3.6.**

Направление „Управление“: Акцентът е поставен върху предприемаческата дейност в тясна връзка с конкурентоспособността и иновациите и управлението на човешките ресурси. Публикациите, отнасящи се към това направление са: **2.1.**, тема 2 от глава 1, глава 8; **2.2.**, глава 3; **3.1.**; **3.7.**

Направление „Съвременни видове туризъм“: Тук основният акцент е поставен върху развитието на екотуризма и културно-познавателния туризъм. Публикации в това направление: **3.2.**; **3.3.**; **3.4.**

Особено внимание заслужава монографията на колегата Кюрова „Маркетинг в предприемаческата дейност“, Университетско издателство „Неофит Рилски“, 2014, 235 с., която е самостоятелен научен продукт с интересни авторски виждания за ролята на маркетинга в предприемаческата дейност от теоретико-методологическа и практико-приложна гледна точка.

Направеното изследване обхваща периода от 2009 до 2012 г. и се базира на анализа на използвани резултати от проучване, осъществено от НЦИОМ по поръчка на ЮЗУ „Неофит Рилски“ и данни от анкетно проучване на предприемаческия бизнес в региона. Специално внимание в разработката е отделено на маркетинга като философия и основа на предприемаческия бизнес. Представена е концепция за управление на маркетинга. Анализирани са развитието на предприемаческия бизнес върху основата на различни системни индикатори. Особено внимание е отделено на иновационната дейност на предприятията от региона. Оценен е техният пазарен дял, както и състоянието на маркетинговия потенциал на малкия и среден бизнес. Като важна мярка за перспективно и устойчиво развитие на този бизнес се разглежда повишаването на иновативността и интернационализацията на дейността му. Целият труд, за който колежата Кюрова заслужава адмирации, е най-същественият приносен момент в цялостната ѝ научна продукция.

Представените за рецензиране трудове съдържат както научни, така и приложни приноси. Аналитичното изследване на тези трудове показва многостранна научна подготовка на автора в областта на Маркетинга, Предприемаческата дейност и Туризма. Приносите на кандидата за придобиване на академичната длъжност „доцент“ могат да се класифицират в две основни направления: **приноси с теоретико-методологичен характер** и **приноси с научно-приложен характер**.

В първото направление се открояват:

- Доразвиване на основни методологични и методически постановки и систематизиране на теоретичните виждания в областта на маркетинга като философия на предприемаческия бизнес;
- Разкриване на теоретико-методологичните проблеми на анализа на маркетинговата среда и методите за оценка на маркетинговата дейност на предприемаческия бизнес;

- Изследване на особеностите и условията за успешно прилагане на ценовите стратегии на макро и на фирмено равнище.

(Вж. публикации от Списъка, приложен от кандидата: 1.1; 2.1; 2.2; 2.3; 2.4; 2.5; 2.7; 3.3; 3.7; 3.9; 3.10)

Във второто направление можем да открием следните приноси:

1) В областта на Маркетинговата дейност в предприемаческия бизнес:

- Установени са състоянието и тенденциите в развитието на предприемаческия бизнес в област Благоевград и Югозападния район за планиране, както и теоретичните и практически проблеми, свързани с организацията и управлението на маркетинговата дейност и възможностите за нейното подобряване (Вж. публикации от Списъка, приложен от кандидата: 1.1; 3.13; 4.5; 4.6);
- Изведени са основните тенденции, свързани с иновационните процеси по отношение на продуктовата политика в предприемаческия бизнес на национално и регионално равнище, както и някои негативни явления. Предложени са възможности за развитие на иновациите (Вж. публикации от Списъка, приложен от кандидата: 1.1; 3.6)
- Анализирана е външнотърговската дейност на предприемаческия бизнес върху основата на емпиричен материал в посочения регион и са очертани проблеми и решения за подобряването ѝ (Вж. публикации от Списъка, приложен от кандидата: 1.1; 2.6; 3.13; 4.6).

2) В областта на Маркетинга в туризма:

- Разкрити са проблемите на организацията и управлението на предприемаческата дейност в туризма и в частност в хотелиерството. Направени са конкретни изводи и са предложени подходи за повишаване ефективността на управленските решения в хотелиерския бизнес. Оценено е влиянието на факторите, влияещи върху имиджа на хотелиерството (Вж. публикации от Списъка, приложен от кандидата: 2.8; 3.2; 3.3; 3.4; 3.5; 3.7; 3.8; 3.9; 3.10);

- Разработени са практически въпроси, свързани с поведението на потребителите в сферата на алтернативния и културен туризъм. Оценени са потребителските нагласи и мотивация за потребление на продуктите на тези видове туризъм и възможностите за стартиране и за развитие на предприемаческа дейност в тази сфера. Оценено е управлението на културното наследство в три туристически дестинации от региона, посочени са проблемите и възможностите за тяхното разрешаване (Вж. публикации от Списъка, приложен от кандидата: 3.3; 3.11; 4.1; 4.3; 4.4; 3.14; 4.1; 4.2).

3) В областта на Управление и развитие на човешките ресурси:

- Извършена е критична оценка на действащата практика в процеса на обучението на човешките ресурси и са обосновани подходящи варианти за квалификация на персонала съобразно възможностите на бизнеса. Въз основа на статистически анализ са установени състоянието и тенденциите на заетостта в сектора на хотелиерството и ресторантьорството в България и са предложени конкретни решения за осигуряване на устойчива целогодишна заетост (Вж. публикации от Списъка, приложен от кандидата: 3.1; 3.12; 3.13).

IV. Критични бележки и препоръки

Към колежата Вяра Кюрова може да бъде отправена следната, чисто субективна препоръка, която в никакъв случай не омаловажава постигнатите от нея резултати в научната и преподавателската ѝ дейност. Тя е свързана с необходимостта в бъдеще да бъде стеснен и фокусиран обхвата на нейните научни интереси и преподавателска дейност, което ще ѝ позволи още по-концентрирано и по-задълбочено да развие своите творчески търсения и реализацията им.

V. Заключение

В заключение трябва да отбележим, че кандидатът за придобиване на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност Маркетинг (Маркетинг в предприемаческата дейност) гл. ас. д-р Вяра Кюрова отговаря на всички изисквания на Закона за развитието на академичния състав в Република България, на Правилника на МОМН за неговото приложение и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ЮЗУ „Неофит Рилски“.

Невероятната продуктивност на кандидата, нейните високи научни постижения, преподавателската ѝ дейност и организационните ѝ умения ни дават основание да препоръчаме на членовете на уважаваното Научно жури да присъдят на гл.ас.д-р Вяра Василева Кюрова академичната длъжност „доцент“.

10 ноември 2014 г.

Член на Научното жури:

(проф.д.п.н. Байко Байков)